

05. 03. 2013

1.3.2013

Valtiovarainministeriö
PL 28
00023 VALTIONEUVOSTO

LAUSUNTO KUNTARAKENNELAKILUONNOKSESTA

Yleistä kuntarakennelakiluonnoksesta

Yleisellä tasolla voidaan todeta, että lakiluonnos on ristiriitainen. Toisaalta lakiluonnoksessa tähdätään vähintään 20.000 asukkaan suuruisiin vahvoihin peruskuntiin. Toisaalta lakiluonnos ei esitä varsinaisia keinoja ko. tavoitteen saavuttamiseksi. Lisäksi erittäin merkittävänä puutteena on se, joka liittyy lausuntopyyntöön, että sosiaali- ja terveystoimen tulevista suunnitelmista ei ole lausuntoa annettaessa selvyttä.

Lain valmistelussa hyvänä periaatteena ovat yksiselitteiset ja selkeät lakipykälät, jotka antavat lainlaatijalle myös mahdollisuuden toteuttaa aikomansa tarkoitus, mikäli laki yleensä laaditaan. Kuntarakennelakiluonnos painottaa vahvojen peruskuntien asemaa ja toisaalta sosiaali- ja terveystoimen ratkaisut edellyttävät vielä kuntarakennelakiluonnosta vahvempia alueita.

Lausuntoesityksen antamista ja laatimista vaikeuttaa nimenomaan epätietoisuus ns. vahvan peruskunnan muodostamisen periaatteista sekä toisaalta siitä, miten sosiaali- ja terveystoimen palvelut kyetään järjestämään niihin tehtäviin selkeästi alimitoitettun 20.000 asukkaan "vahvan peruskunnan" avulla.

Alueelliset erot Suomessa ovat suuria ja alueita, joissa 20.000 asukkaan uusi kunta muodostaa perustan eri palveluiden tuottamiselle vahvana ja taloudellisesti toimivana kokonaisuutena ei ole mahdollista saavuttaa.

Yksiselitteisesti voidaan todeta, että sosiaali- ja terveystoimen alueena ei toimi riittävällä vahvuudella ja resursseilla 20.000 asukkaan kunta. Erikoissairaanhoidon järjestäminen edellyttää jo eri tutkimuksien mukaan vähintään 200.000-400.000 asukkaan kokonaisuuksia.

Lakiluonnos tarvitsee ehdottomasti rinnalleen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistamisen tarkemmat linjaukset.

Valtiovarainministeriössä valmistellaan lisäksi valtionosuusuudistusta. Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen liittyy oleellisesti kuntarakennelain kokonaisuuteen. Kaiken lisäksi myös kuntalakia uudistetaan kokonaisuudessaan. Tarkoituksenmukaista on, että kuntiin saataisiin kokonaiskäsitys kuntauudistuksesta ja tehtävistä uudistuksista siten, että kaikkien uudistusten kokonaisuus olisi samanaikaisesti kuntien tiedossa, jolloin linjauksiin olisi yksinkertaisempaa ja selkeämpää ottaa kokonaisvaltainen näkemys.

Kuntarakennelakiluonnos, valtionosuusuudistus, kuntalain kokonaisuudistus ja ennen kaikkea sosiaali- ja terveystoimen kokonaisuuden järjestäminen Suomessa edellyttää kunnilta mahdollisuutta saada uudistuksista kokonaisnäkemys ja ottaa vielä tämän jälkeen kantaa niiden toteuttamiseen ja mahdollisuuksiin.

Sosiaali- ja terveystoimi kärkenä liikkeelle

Sosiaali- ja terveystoimen uusien alueiden ja rakenteellisten toimintatapojen määrittäminen on nykyiset kustannuspaineet, henkilöstökysymykset ja väestön ikärakenteen muutokset huomioon ottaen välttämätöntä ja erittäin kiireellistä. Tässä uudistuksessa tarvitaan valtiovallan voimakasta ja selkeää ohjausta sellaisiksi alueiksi, jotka perustuvat nykyiseen infrastruktuuriin ja niiden ympärille rakennettaviin vähintään 50.000 asukkaan kokonaisuuksiin. Kuntarakenne, valtionosuusuudistukset sekä niihin liittyvät kuntalain muutokset voivat seurata hitaammassakin aikataulussa, mikäli kuntarakennemuutos on sinänsä ollenkaan tarpeellinen sosiaali- ja terveystoimen uudistuksen jälkeen.

Kuntien talousongelmat tulevat ratkaistuksi selkeästi sosiaali- ja terveystoimen alueiden määrittelyllä ja sillä ratkaisulla, miten valtio osallistuu kustannuksiin ja kenelle valtionosuudet jaetaan. Yksinkertaisin menettely olisi antaa suoritettavat valtionosuudet suoraan järjestämisvastuussa oleville sosiaali- ja terveystoimen vastualueille, joiden väestöpohja on riittävä toiminnan turvaamiseksi ja henkilöstön järkeväksi käyttämiseksi ja saamiseksi eri toimintojen turvaamiseen. Painopisteen tulee yksinkertaisesti ja selkeästi uudistuksissa olla niissä asioissa, joissa ongelmat ovat suurimmat eli sosiaali- ja terveystoimen uudistuksissa.

Selvitysmiesten jalkauttaminen vastahakoisiin kuntiin kuntaliitosselvityksiä tekemään on käytännössä tarpeetonta. Kuntaliitoksia ei ko. lakiluonnoksen mukaan ole mahdollista toteuttaa pakkotoimin ja tämä tekee koko prosessin tarpeettomaksi ja perusteiltaan horjuvaksi. Uudistus on kokonaisuudessaan aloitettava ja toteutettava sosiaali- ja terveystoimen uudistuksena ja myöhemmin siihen saattaa liittyä vapaaehtoisia kuntarakennemuutoksia, mikäli kunnat niin haluavat.

Sosiaali- ja terveystoimen uudistamisella ja kehittämisellä on kiire ja säädösten tarkoituksenmukainen valmistelu edellyttää niiden tekemistä kiireellisyysjärjestyksessä tarkoituksenmukaisella tavalla ja lainsäätäjälle riittävät toimivaltuudet turvaavan lainsäädännön avulla.

Osoite
PL 22/ Oulaistenkatu 12
86301 OULAINEN
Email: kaupunki@oulainen.fi
etunimi.sukunimi@oulainen.fi

Vaihde 08 - 47931
Telefax 08 - 473915
www.oulainen.fi
y-tunnus 0186852-2

PANKKIYHTEYDET		(IBAN-muoto)
Nordea	213618-60221	FI39 2136 1800 0602 21
Op	531301-214	FI36 5313 0120 0000 14
Sampo	800014-860897	FI86 8000 1400 8608 97

Kaupunkien aloite Oulun Eteläiselle

Ylivieskan, Haapaveden ja Oulaisten kaupungit ovat yhdessä esittäneet tammikuussa 2013 "Oulun Eteläisen" alueelle muodostettavaksi sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueita (n. 120.000 asukasta). Hankkeelle on nimetty selvitysmies ja em. kaupungit odottavat kuntien lähtevän mukaan selvitystyöhön. Oulaisten kaupunki korostaa edelleen sosiaali- ja terveystoimien uudelleen organisoinnin tärkeyttä kuntarakenteesta riippumatta tällä alueella.

Oulaisten kaupunki korostaa kokonaisuudessa erityisesti sosiaali- ja terveystoimen uudistamista riittävän vahvoilla ja väestömäärältään vähintään yli 50.000 asukasta olevilla alueilla. Alueet tulee muodostaa olemassa olevien rakenteiden varaan ja toimintaympäristöön turvautuen.

OULAISTEN KAUPUNGINHALLITUS

Esa Sippola
kaupunginjohtaja

Maarit Grekula
kaupunginsihteeri

Osoite
PL 22/ Oulaistenkatu 12
86301 OULAINEN
Email: kaupunki@oulainen.fi
etunimi.sukunimi@oulainen.fi

Vaihde 08 - 47931
Telefax 08 - 473915
www.oulainen.fi
y-tunnus 0186852-2

PANKKIYHTEYDET		(IBAN-muoto)
Nordea	213618-60221	FI39 2136 1800 0602 21
Op	531301-214	FI36 5313 0120 0000 14
Sampo	800014-860897	FI86 8000 1400 8608 97